

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VII KADENCJA**

Warszawa, dnia 4 lutego 2008 r.

Druk nr 60

**KOMISJA
USTAWODAWCZA**

**Pan
Bogdan BORUSEWICZ
MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Na podstawie art. 85a ust. 3 pkt 1 Regulaminu Senatu Komisja Ustawodawcza wnosi o podjęcie postępowania w sprawie inicjatywy ustawodawczej dotyczącej projektu ustawy

o zmianie ustawy o samorządzie gminnym, ustawy o samorządzie powiatowym oraz ustawy o samorządzie województwa.

Do reprezentowania Komisji w dalszych pracach nad tym projektem ustawy upoważniony jest senator Krzysztof Kwiatkowski.

W załączeniu przekazuję projekt ustawy wraz z uzasadnieniem.

Przewodniczący Komisji
Ustawodawczej
(-) Krzysztof Kwiatkowski

USTAWA

z dnia

o zmianie ustawy o samorządzie gminnym, ustawy o samorządzie powiatowym oraz ustawy o samorządzie województwa

Art. 1.

W ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 24j dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

"3. Oświadczenia, o których mowa w ust. 1, składane są w terminie 30 dni od dnia powołania lub zatrudnienia, a w przypadku radnego i wójta – w terminie 30 dni od dnia złożenia ślubowania. W razie podjęcia działalności gospodarczej albo zawarcia umowy, o której mowa w ust. 1, w trakcie pełnienia funkcji lub w czasie zatrudnienia, oświadczenie składane jest w terminie 30 dni od dnia zaistnienia przyczyny jego złożenia. Informacja, o której mowa w ust. 2, składana jest w terminie 30 dni od dnia zaistnienia przyczyny jej złożenia.";

2) w art. 24k ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Niezłożenie oświadczenia majątkowego w terminie określonym w art. 24h ust. 4 i 5, oświadczeń, o których mowa w art. 24j ust. 1, lub informacji, o której mowa w art. 24j ust. 2, w terminie określonym w art. 24j ust. 3a przez:

- 1) radnego - powoduje utratę diety do czasu złożenia oświadczenia lub informacji,
- 2) wójta, zastępcę wójta, sekretarza gminy, skarbnika gminy, kierownika jednostki organizacyjnej gminy, osobę zarządzającą i członka organu zarządzającego gminną osobą prawną oraz osobę wydającą decyzje administracyjne w imieniu

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203 i Nr 167, poz. 1759, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441 i Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128 i Nr 181, poz. 1337 oraz z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974 i Nr 167, poz. 1759.

wójta - powoduje utratę ich wynagrodzenia za okres od dnia, w którym powinny być złożone oświadczenie lub informacja, do dnia złożenia oświadczenia lub informacji."

Art. 2.

W ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592, z późn. zm.²⁾) w art. 25e ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. Oświadczenia, o których mowa w ust. 1, składane są w terminie 30 dni od dnia wyboru, powołania lub zatrudnienia, a w przypadku radnego – w terminie 30 dni od dnia złożenia ślubowania. W razie podjęcia działalności gospodarczej albo zawarcia umowy, o której mowa w ust. 1, w trakcie pełnienia funkcji lub w czasie zatrudnienia, oświadczenie składane jest w terminie 30 dni od dnia zaistnienia przyczyny jego złożenia. Informacja, o której mowa w ust. 2, składana jest w terminie 30 dni od dnia zaistnienia przyczyny jej złożenia."

Art. 3.

W ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1590, z późn. zm.³⁾) w art. 27e ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. Oświadczenia, o których mowa w ust. 1, składane są w terminie 30 dni od dnia wyboru, powołania lub zatrudnienia, a w przypadku radnego – w terminie 30 dni od dnia złożenia ślubowania. W razie podjęcia działalności gospodarczej albo zawarcia umowy, o której mowa w ust. 1, w trakcie pełnienia funkcji lub w czasie zatrudnienia, oświadczenie składane jest w terminie 30 dni od dnia zaistnienia przyczyny jego złożenia. Informacja, o której mowa w ust. 2, składana jest w terminie 30 dni od dnia zaistnienia przyczyny jej złożenia."

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 200, poz. 1688, Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055 i Nr 167, poz. 1759 oraz z 2007 r. Nr 173, poz. 1218.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 153, poz. 1271, Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1206, Nr 167, poz. 1759, z 2006 r. Nr 126, poz. 875 i Nr 227, poz. 1658 oraz z 2007 r. Nr 173, poz. 1218.

Art. 4.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dnia od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

1. Ustawa wykonująca wyrok Trybunału Konstytucyjnego

Projektowana ustawa stanowi wykonanie obowiązku dostosowania systemu prawa do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 marca 2007 r. (sygn. akt K 8/07), stwierdzającego niezgodność z Konstytucją art. 190 ust. 1 pkt 1a ustawy z dnia 16 lipca 1998 r. – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw (Dz. U. z 2003 r. Nr 159, poz. 1547, z późn. zm.) – dalej zwana "Ordynacją", art. 26 ust. 1 pkt 1a ustawy z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta (Dz. U. Nr 113, poz. 984, z późn. zm.) – dalej zwana "ustawą o bezpośrednim wyborze" oraz art. 24j ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z późn. zm.).

Zgodnie z art. 190 ust. 1 Konstytucji, orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne.

Sentencja orzeczenia opublikowana została w dniu 19 marca 2007 r. (Dz. U. z 2007 r., Nr 48, poz. 327). Z tą datą wyrok wywołuje skutki prawne, gdyż Trybunał nie zdecydował się na odsunięcie w czasie terminu utraty mocy obowiązującej przepisów. Pełny tekst orzeczenia, wraz z uzasadnieniem, zamieszczony został w OTK Z.U. z 2007 r., Nr 3A, poz. 26.

2. Przedmiot i istota rozstrzygnięcia Trybunału Konstytucyjnego

1. Stan prawny

Wyrokiem z dnia 13 marca 2007 r. Trybunał Konstytucyjny stwierdził niezgodność art. 26 ust. 1 pkt 1a ustawy o bezpośrednim wyborze i art. 190 ust. 1 pkt 1a Ordynacji. Przepisy te mają analogiczne brzmienie i stanowią, że wygaśnięcie mandatu wójta/radnego następuje wskutek niezłożenia w terminach, określonych "w odrębnych przepisach", oświadczenia o stanie majątkowym wójta/radnego, oświadczenia o działalności gospodarczej prowadzonej przez małżonka, oświadczenia o umowach cywilnoprawnych zawartych przez małżonka lub informacji o zatrudnieniu, rozpoczęciu świadczenia pracy lub wykonywania czynności zarobkowych albo zmianie stanowiska małżonka.

Powyższe przepisy w zakresie terminów złożenia oświadczeń i informacji zawierają odesłanie do odrębnych unormowań, tj. art. 24h ust. 4 i art. 24j ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym. Przepisy te stanowią, iż radny i wójt składają pierwsze oświadczenie majątkowe w terminie 30 dni od dnia

złożenia ślubowania. Kolejne oświadczenia majątkowe są składane przez radnego i wójta co roku do 30 kwietnia, według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego, oraz na 2 miesiące przed upływem kadencji. Oświadczenia o działalności gospodarczej prowadzonej przez ich małżonka, jeżeli działalność ta wykonywana jest na terenie gminy, w której radny/wójt pełni funkcję, oraz oświadczenia o umowach cywilnoprawnych zawartych przez ich małżonków, jeśli umowy te zostały zawarte z organami gminy, jednostkami organizacyjnymi gminy lub gminnymi osobami prawnymi i nie dotyczą stosunków prawnych wynikających z korzystania z powszechnie dostępnych usług lub ze stosunków prawnych powstałych na warunkach powszechnie obowiązujących – składane są w ciągu 30 dni od dnia wyboru, a w przypadku podjęcia działalności gospodarczej albo zawarcia wskazanej wyżej umowy, w trakcie pełnienia funkcji – w terminie 30 dni od dnia zaistnienia przyczyny złożenia oświadczenia. Informacja o zatrudnieniu małżonka, w okresie pełnienia funkcji przez radnego, na terenie gminy w jednostce organizacyjnej jednostki samorządu terytorialnego, związku jednostek samorządu terytorialnego albo rozpoczęciu świadczenia pracy lub wykonywania czynności zarobkowych na innej podstawie w spółkach handlowych, w których co najmniej 50% udziałów albo akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego, lub zmiany stanowiska małżonka w tych podmiotach – składana jest terminie 30 dni od dnia zaistnienia przyczyny jej złożenia.

2. Zarzut naruszenia zasady proporcjonalności (art. 31 ust. 3 w związku z art. 2 Konstytucji)

Zdaniem Trybunału Konstytucyjnego wygaśnięcie mandatu, jako sankcja uchybienia powinności złożenia oświadczenia majątkowego, jest wkroczeniem ustawodawcy w materię chronioną konstytucyjnie, jaką jest czynne i bierne prawo wyborcze.

"Wygaśnięcie mandatu, będące skutkiem niezłożenia oświadczenia majątkowego w terminie, dotyczy zarówno czynnego, jak i biernego prawa wyborczego. Dzieje się tak dlatego, że wyniki przeprowadzonych wyborów [...] ulegają tu przekreśleniu, w ich aspekcie czynnym i biernym. Tym samym ulega przekreśleniu zasada trwałości mandatu pochodzącego z wyborów bezpośrednich. Ani czynne, ani bierne prawo wyborcze nie wyczerpuje się w samym akcie głosowania. Prawo bierne obejmuje sobą uprawnienie do bycia wybranym, a także do sprawowania mandatu uzyskanego w wyniku niewadliwie przeprowadzonych wyborów. Jest – co oczywiste – możliwe pozbawienie mandatu na zasadach przewidzianych w ustawie i z przyczyn koniecznych w demokratycznym państwie prawa. Przyczyny te podlegają jednak kontroli konstytucyjności, właśnie m. in. z punktu widzenia proporcjonalności przyczyn decydujących o przekreśleniu wyniku wyborów. [...] Nakaz zachowania proporcjonalności normowania powoduje, że przyczyna decydująca o wygaśnięciu mandatu musi być na tyle poważna, aby

zniweczenie wyników wyborów (akt demokracji bezpośredniej) było usprawiedliwione w świetle tego właśnie standardu konstytucyjnego".

Trybunał Konstytucyjny przypomniał, że zgodnie z jego utrwalonym – na tle art. 31 ust. 3 Konstytucji – orzecnictwem, zarzut braku proporcjonalności wymaga przeprowadzenia testu, polegającego na udzieleniu odpowiedzi na trzy pytania dotyczące analizowanej normy:

1) czy jest ona w stanie doprowadzić do zamierzonych przez ustawodawcę skutków (przydatność normy);

2) czy jest ona niezbędna (konieczna) dla ochrony interesu publicznego, z którym jest powiązana (konieczność podjęcia przez ustawodawcę działania);

3) czy jej efekty pozostają w proporcji do nałożonych przez nią na obywatela ciężarów lub ograniczeń (proporcjonalność *sensu stricto*).

Trybunał ustalił, że celem zaskarżonych przepisów było "wzmocnienie instrumentów antykorupcyjnych, a także uczynienie stosunków majątkowych osób sprawujących swe funkcje z wyboru – bardziej przejrzystymi dla wyborców oraz organów kontrolnych. Wprowadzenie sankcji w postaci wygaśnięcia mandatu zostało uzasadnione koniecznością zdyscyplinowania radnych, którzy sabotowali obowiązek składania oświadczeń majątkowych albo czynili to ze znaczną opieszałością".

Regulując w przepisach Ordynacji i w ustawie o bezpośrednim wyborze skutki niezłożenia oświadczeń i informacji wymaganych przepisami prawa, ustawodawca posłużył się konstrukcją skutku następującego automatycznie, bez wyznaczenia terminu uzupełnienia braku, bez możliwości sanacji uchybienia (co łatwo mogłoby być dokonane bez uszczerbku dla celów, jakim miało służyć wprowadzenie obowiązku złożenia oświadczenia majątkowego), bez możliwości przedstawienia i oceny stanowiska zainteresowanego radnego, a więc bez właściwej procedury gwarancyjnej albo/i sanującej. Kontrolowana regulacja – doszedł do wniosku sąd konstytucyjny – charakteryzuje się zatem z jednej strony niezrozumiałym rygoryzmem co do charakteru sankcji, a z drugiej strony – mimo tego rygoryzmu – nie gwarantuje procedury weryfikacyjnej: ustalenia przyczyn naruszenia i sanacji ewentualnego błędu.

W ocenie Trybunału: "Kwestionowana regulacja dotyczy konstytucyjnie chronionych praw podmiotowych. Jest to z jednej strony czynne prawo wyborcze, które wyraża się nie tylko w akcie głosowania, lecz także w skuteczności dokonanego wyboru. Także bierne prawo wyborcze radnego/wójta jest przedmiotem ingerencji. Mandat bowiem, który jest [...] korelatem tego prawa, zostaje wygaszony przez ustawodawcę na skutek czysto formalnie ujętego uchybienia, nieprowadzącego – w wypadku opóźnienia – do zniweczenia celu, który przyświecał wprowadzeniu obowiązku składania oświadczeń majątkowych. Jest to użycie środka

nieproporcjonalnego, a tym samym w niekonstytucyjny sposób wkraczającego w prawo wyborcze (zniweczenie wyniku przeprowadzonego głosowania). [...] kwestionowana regulacja podważa równowagę między prawami wybieranych oraz wyborców a koniecznością osiągnięcia celu założonego przez ustawodawcę. Automatyzm i rygoryzm decyzji dotyczy także czynnego prawa wyborczego wyborców, których decyzja wyborcza jest automatycznie unicestwiona, przez stosunkowo błahą, przejściową okoliczność, którą można byłoby poddać sanacji, gdyby istniała po temu odpowiednia procedura. Tak więc automatyzm sankcji wygaśnięcia mandatu nie jest konieczny po to, aby uzyskać samo złożenie oświadczenia (zakreślenie terminu, wezwanie do złożenia) i tym samym aby zostały zrealizowane zamierzenia ustawodawcy związane z obowiązkiem składania oświadczeń majątkowych (*ratio legis* obowiązku składania oświadczeń). Oznacza to naruszenie proporcjonalności ze względu na brak konieczności tak drastycznej ingerencji ustawodawcy".

W tej sytuacji należy stwierdzić, że norma umożliwiająca takie skutki nie odpowiada testowi proporcjonalności. Dysproporcja między chronionymi konstytucyjnie dobrami (prawo wyborcze, zarówno bierne i czynne, samorządność lokalna) i zastosowanymi środkami (wygaśnięcie mandatu jako sankcja także za nieistotne uchybienie obowiązkowi składania oświadczeń majątkowych) decyduje o niespełnieniu dwóch (konieczność, proporcjonalność w ścisłym znaczeniu) spośród trzech przesłanek oceny zgodności tej normy z art. 31 ust. 3 Konstytucji.

"[...] przyczyny braku proporcjonalności kwestionowanych norm mówiących o wygaśnięciu mandatu za uchybienie terminowości złożenia oświadczenia majątkowego, a więc: surowość sankcji w zestawieniu z wagą uchybienia przy braku uszczerbku dla założonego celu składania oświadczeń majątkowych; niekonieczność sankcji w zestawieniu z celem składania oświadczeń; nieadekwatność długotrwałej procedury wygaszania mandatu w zestawieniu z brakiem przesłanek weryfikacji przyczyn i wagi uchybienia w tym postępowaniu; waga dobra poświęconego (ograniczenie biernego i czynnego prawa wyborczego przez pozbawienie wyborów skutku, rezygnacja z zasady trwałości mandatu pochodzącego z wyborów przez społeczność lokalną, co powinno doznawać ochrony wynikającej z zasady pomocniczości) – wskazują na naruszenie [...] art. 2 i art. 31 ust. 3 Konstytucji".

3. Zarzut naruszenia zasady poprawnej legislacji (art. 2 Konstytucji)

Zróżnicowane określenie terminów złożenia oświadczenia majątkowego dotyczącego radnego/wójta i oświadczenia dotyczącego ich współmałżonków, wynikające z art. 24h ust. 4 i art. 24j ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym narusza art. 2 Konstytucji.

Termin 30 dni od dnia wyboru – miarodajny dla złożenia oświadczenia dotyczącego współmałżonka (i innych wskazanych osób bliskich) – upływa wcześniej niż termin 30-dniowy, liczony od dnia ślubowania, przewidziany dla złożenia własnego oświadczenia majątkowego radnego/wójta.

Według Trybunału Konstytucyjnego: "Samo w sobie zróżnicowanie terminów składania oświadczeń nie może być uznane za niezgodne z zasadami prawidłowej legislacji. Można jednakże zastanawiać się, czy naruszenie tych zasad nie polega na naruszeniu usprawiedliwionych okolicznościami oczekiwań adresatów prawa, co jest równoznaczne z podważeniem ich zaufania do treści prawa. Naruszenie polegałoby na wiązaniu przez legislatora różnych konsekwencji z naruszeniem ujętym identycznie pod względem konstrukcyjnym, determinowanym identyczną *ratio legis*. Regulacje takie zawarte są w dwóch unormowaniach zamieszczonych w różnych przepisach tej samej ustawy, zobowiązujących tę samą osobę do złożenia oświadczeń majątkowych (własnego i współmałżonka/osób bliskich), przy czym oba wypadki różnią się tylko odmiennym wskazaniem początku biegu terminu dopełnienia jednorodzących powinności przez tę samą osobę. Takie działanie ustawodawcy może być uznane za kreowanie nieoczekiwane go i nieusprawiedliwionego potrzebami legislacyjnymi <<szumu informacyjnego>> i tym samym może być kwalifikowane jako naruszenie zasady zaufania wyprowadzanej z art. 2 Konstytucji. Trybunał Konstytucyjny dostrzega w takim rozumowaniu argument na rzecz uznania niekonstytucyjności zaskarżonych norm".

Trybunał Konstytucyjny orzekł również, że zasada przyzwoitej legislacji (art. 2 Konstytucji) naruszona została przez użycie pojęć wieloznacznych przy określeniu początku biegu terminu złożenia oświadczenia majątkowego.

Pojęcia użyte w art. 24h ust. 4 i art. 24j ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym – stwierdza Trybunał w uzasadnieniu wyroku – nawiązują do <<dnia ślubowania>> i <<dnia wyboru>>. O ile pierwsza data nawiązuje do zdarzenia, które jest precyzyjnie umiejscowione w czasie, o tyle pojęcie <<dnia wyboru>> nie jest jasne i tym samym może rodzić pytanie, czy termin ten ma charakter dostatecznie określony.

"Termin <<dzień wyboru>> nie jest terminem jednoznacznym. Podkreślić należy, że termin ten występuje na tle kontrolowanej normy jako <<dzień wyboru>> (odnosząc się do sytuacji osoby wybieranej) – a nie <<dzień wyborów>> (głosowania). Powstaje zatem pytanie, czy termin ten liczy się od dnia przeprowadzenia głosowania [...], czy od dnia ogłoszenia wyników wyborów,

czy też od ostatecznego ustalenia wyników wyborów [...]. [...] Samo w sobie istnienie możliwości różnorodnych interpretacji określonego przepisu nie oznacza jeszcze jego niekonstytucyjności, niemniej jednak – jeżeli dany przepis nakłada na określone podmioty obowiązki, tym bardziej związane z sankcją realizującą się *ex lege*, niwecząca wyniki wyboru, to przesłanki aktualizujące ten obowiązek powinny być określone w sposób wykluczający niejednoznaczność. Ma to znaczenie nie tylko w punktu widzenia zasad prawidłowej legislacji, ale także z punktu widzenia zasady zaufania do państwa i prawa. W niniejszej sprawie stwierdzenie to jest tym bardziej aktualne, że wskazana niedookreśloność kwestionowanego przepisu uderza nie tylko w zaufanie do prawa przez bezpośrednich adresatów normy, ale także w zaufanie wyborców, którzy głosując, zmanifestowali swą wolę".

Trybunał Konstytucyjny, biorąc pod uwagę wszystkie wskazane wyżej okoliczności – kumulację niejasności, powodującą powstanie masy krytycznej, decydującej o wystąpieniu niekonstytucyjności, stwierdził, że art. 24j ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym narusza standardy wynikające z art. 2 Konstytucji. Dotyczy to kwestii początku terminu złożenia oświadczenia.

3. Cele i zakres projektowanej ustawy

Niniejsza nowelizacja, wykonując wyrok Trybunału Konstytucyjnego, wprowadza zmiany zmierzające do wyeliminowania luki prawnej, jaka powstała na skutek uchylecia art. 24 j ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym. Przepis ten, w brzmieniu obowiązującym przed wejściem w życie wyroku TK z dnia 13 marca 2007 r., wskazywał terminy składania oświadczeń o działalności gospodarczej prowadzonej przez małżonka, oświadczeń o umowach cywilnoprawnych zawartych przez małżonka oraz informacji o zatrudnieniu rozpoczęciu świadczenia pracy lub wykonywania czynności zarobkowych albo zmianie stanowiska małżonka – zarówno po raz pierwszy tj. po wyborze radnego/wójta na funkcję (termin 30 dni od dnia wyboru), jak również w trakcie pełnienia przez niego tej funkcji (termin 30 dni od dnia zaistnienia przyczyny złożenia oświadczenia/informacji). Brak przepisu regulującego kwestię terminów składania wymienionych oświadczeń/informacji skutkuje niemożliwością wywiązania się przez osoby zobowiązane przepisem prawa z obowiązku składania tych dokumentów.

Nowelizacja ujednotolica terminy składania oświadczeń majątkowych oraz oświadczeń i informacji wymaganych na podstawie art. 24j ust. 1 i 2 przez nowo wybranych radnych i wójtów. Wszystkie wymagane przepisami prawa oświadczenia i informacje będą przez nich składane w ciągu 30 dni od dnia złożenia ślubowania. W zakresie terminów składania oświadczeń i informacji

w trakcie kadencji, przywrócono rozwiązania w kształcie obowiązującym przed wyrokiem TK z dnia 13 marca 2007 r. i przez Trybunał niekwestionowanym.

4. Skutki finansowe wykonania projektowanej ustawy

Ustawa nie powoduje skutków finansowych dla budżetu państwa.

5. Oświadczenie o zgodności z prawem Unii Europejskiej

Projektowana ustawa jest zgodna z prawem Unii Europejskiej.